

Chambre des Représentants

SESSION 1979-1980

6 DÉCEMBRE 1979

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées

(Déposée par M. De Vlies)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Afin de sauvegarder la confiance des deux grandes communautés linguistiques dans le commandement supérieur de l'armée, il est nécessaire, en raison des diverses contestations et protestations concernant des nominations au rang d'officier général, de prévoir dorénavant l'obligation légale d'un bilinguisme approfondi pour pouvoir obtenir une telle nomination.

Strictement parlant, un général belge ne peut être unilingue. Chaque officier supérieur, c'est-à-dire tout militaire à partir du rang de major, passe, en effet, deux épreuves sur sa connaissance effective de la seconde langue : en tant que candidat sous-lieutenant et en tant que candidat major. Il est plutôt rare actuellement de rencontrer encore un major fraîchement promu qui ne connaisse pas la seconde langue, car pour les candidats majors, l'épreuve sur la connaissance effective de l'autre langue est, depuis quelques années, très sévère. La même remarque vaut pour les épreuves sur la connaissance approfondie de la seconde langue, qui ne sont pas faciles non plus.

On peut d'ailleurs affirmer que la grande majorité du corps d'officiers a fourni un réel effort en vue d'accéder à un bilinguisme aussi parfait que possible.

* * *

Il semble nécessaire d'analyser plus en détail, dans ces développements, les trois épreuves portant sur la connaissance de la seconde langue, pour les candidats-officiers et les officiers.

I. Le candidat-sous-lieutenant doit, préalablement à sa nomination au rang d'officier subalterne, fournir devant un jury la preuve de sa *connaissance effective* de la seconde langue nationale.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1979-1980

6 DECEMBER 1979

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht

(Ingediend door de heer De Vlies)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Om het vertrouwen van de twee grote taalgemeenschappen in de hogere legerleiding te handhaven, is het vereist, in het licht van allerlei contestaties en protesten rond benoemingen in de rang van opperofficier, voortaan wettelijk te voorzien in een verplichte grondige tweetaligheid voor het bekomen van dergelijke benoeming.

Strikt genomen kan een Belgisch generaal niet ééntalig zijn. Elke hoofdofficier, d.i. elke militair vanaf de rang van majoor, legt immers tweemaal een examen af over de wezenlijke kennis van de tweede taal : als kandidaat-onderluitenant en als kandidaat-majoor. Men ontmoet thans niet licht een kersverse majoor die de tweede taal niet kent, want voor het taalexamen voor kandidaat-majors over de wezenlijke kennis van de tweede taal worden sinds enkele jaren hoge eisen gesteld. Hetzelfde mag gezegd worden van de examens over de grondige kennis van de tweede taal, die thans niet meer aan de gemakkelijke kant liggen.

Het mag trouwens bevestigd worden dat in het officierenkorps door de overgrote meerderheid een werkelijke inspanning geleverd werd om zo goed mogelijk tweetalig te worden.

* * *

Het schijnt wel nodig in deze toelichting wat meer te zeggen over de drie examina over de kennis van de tweede taal voor kandidaat-officiers en officieren.

I. De kandidaat-onderluitenant dient voorafgaandelijk aan de benoeming tot lagere officier zijn *wezenlijke kennis* van de tweede landstaal voor een jury te bewijzen.

Les officiers subalternes sont, de ce fait jugés aptes à :

- 1) siéger aux conseils de guerre et aux commissions judiciaires;
- 2) servir dans une unité de l'un des deux régimes linguistiques, c'est-à-dire, y remplir leur triple fonction d'administrateur, d'instructeur et d'entraîneur de la troupe et du cadre.

II. Avant leur promotion au rang d'officier supérieur, les candidats-majors doivent actuellement passer une épreuve d'une *connaissance effective étendue* de la seconde langue. Après quoi ils sont censés être capables de présider un conseil de guerre ou une commission judiciaire et d'assurer assez facilement l'instruction et l'entraînement de leurs officiers.

III. L'épreuve portant sur la *connaissance approfondie* de la seconde langue présuppose un degré plus élevé de connaissance de la seconde langue, de manière telle qu'il soit possible d'enseigner dans cette langue et d'user facilement de celle-ci en toute circonstance. Ceux qui ont réussi cette épreuve sont classés dans l'annuaire, leurs noms étant suivis d'un F ou d'un N souligné et ils sont considérés comme étant parfaitement bilingues.

* * *

39 fonctions d'officier général sont prévues pour les forces armées et 4 pour la gendarmerie.

Aucune loi, aucun arrêté ni aucun règlement n'exclut de fonctions autres que celles de l'enseignement, les officiers n'ayant pas une connaissance approfondie de la seconde langue.

Il est cependant d'usage constant que les fonctions du sommet de la hiérarchie militaire soient accordées par priorité à des officiers F ou N, c'est-à-dire à des bilingues approfondis.

Vu l'impossibilité pratique, dans notre armée à effectif limité, d'organiser de grandes unités unilingues, par exemple des divisions, il faudra bien conserver à cette armée une structure dans laquelle tous les postes de commandement, états-majors et services au niveau du général restent des fonctions bilingues.

Il ne paraît donc pas excessif d'exiger des officiers qui postulent le rang d'officier général et des fonctions pour lesquelles le bilinguisme est requis, qu'ils apportent la preuve légale de leur bilinguisme parfait.

* * *

La parité entre les effectifs en généraux F et N a été instaurée dans un esprit de pacification.

L'adoption de la présente proposition de loi renforcerait cette pacification en évitant les griefs concernant l'incapacité d'exercer des fonctions bilingues.

De très nombreux officiers supérieurs francophones et néerlandophones de nos forces armées ont, en outre, fait l'effort considérable d'acquérir le brevet de la connaissance approfondie de la seconde langue.

Il est dès lors tout simplement équitable de reconnaître cet effort en désignant les officiers généraux parmi eux.

* * *

On pourrait objecter qu'une loi favorisant le bilinguisme dans le commandement de l'armée va à l'encontre de l'actuelle tendance à la « communautarisation » et à la régionalisation, tendance qui favorise l'unilinguisme.

Daardoor worden de lagere officieren in staat geacht :

- 1) te zetelen in krijgsraden en gerechtelijke commissies;
- 2) te dienen bij een éénheid van het ene of het andere taalstelsel, m.a.w. er hun drievoudige rol van administrateur, instructeur en opleider van de troep en het kader te vervullen.

II. Vóór hun bevordering tot hoofdofficier moeten kandidaat-majors thans ook een ernstig examen afleggen waaruit blijkt dat zij een *uitgebreide wezenlijke kennis* van de tweede taal bezitten. Zij worden dan geacht in staat te zijn een krijgsraad of gerechtelijke commissie voor te zitten en op een vrij vlotte wijze het onderricht en de opleiding van hun officieren te verzekeren.

III. Het examen over de *grondige kennis* van de tweede taal veronderstelt een hogere graad van kennis van de tweede taal, zodanig dat men in deze taal kan doceren en in gelijk welke omstandigheden zeer vlot met deze taal kan omgaan. Zij die dat examen gelukt hebben worden F onderlijnd of N onderlijnd in het jaarboek geklasseerd en worden beschouwd als perfecte tweetaligen.

* * *

Er zijn 39 functies van opperofficier voorzien bij de Strijdkrachten en 4 bij de Rijkswacht.

Geen enkele wet, besluit of reglement sluit officieren die de grondige kennis van de tweede taal niet bezitten uit van andere dan leraarsfuncties.

Er bestaat evenwel een vaste traditie waarbij voor functies aan de top van de legerhiërarchie een voorkeur wordt gegeven aan officieren F of N, dus grondige tweetaligen.

Gezien de praktische onmogelijkheid in onze beperkte strijdmacht grote éentalige eenheden — zoals een divisie — samen te stellen, zal de structuur van ons leger steeds van die aard blijven dat alle bevelsposten, staven en diensten op generaalsniveau tweetalige functies blijven.

Het lijkt dan ook niet teveel gevraagd van officieren die zich aanmelden voor de rang van opperofficier en om functies te bekleden waarvoor tweetaligheid vereist is, te eisen dat zij voorafgaandelijk het wettelijk bewijs leveren van een perfecte tweetaligheid.

* * *

De pariteit tussen het aantal F en N generaals werd ingevoerd in een geest van pacificatie.

De goedkeuring van dit wetsvoorstel zou deze pacificatie verder uitbouwen door mogelijke verwijten van ongeschiktheid voor tweetalige functies te ontzenuwen.

Daarenboven hebben in de strijdmachten een merkwaardig hoog aantal hoofdofficiëren, zowel Franstaligen als Nederlandstaligen, grote inspanningen gedaan om het brevet van de grondige kennis van de tweede taal te behalen.

Het is dan ook maar billijk dat hun inspanningen erkend worden door onder hen de opperofficiëren te kiezen.

* * *

Men zou kunnen opperen dat een wet die de tweetaligheid in de legertop bevordert, ingaat tegen de huidige trend van gemeenschaps- en gewestvorming, die éentaligheid in de hand werkt.

Cette objection s'avère sans fondement, étant donné que le maintien d'une armée nationale demeure nécessaire, sauf si l'on s'orientait vers une scission complète du Royaume de Belgique.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

Dans la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées est inséré un article 57bis, libellé comme suit :

« Art. 57bis. — Pour être nommé à un grade d'officier général, tout officier de carrière doit posséder une connaissance approfondie de la langue pour laquelle il n'a pas présenté l'épreuve sur la connaissance approfondie prévue à l'article 2 de la loi du 30 juillet 1938 concernant l'usage des langues à l'armée. »

9 octobre 1979.

Daar, behalve indien de evolutie zou gaan in de richting van een volledige splitsing van het Belgisch Koninkrijk, de behoefte aan één nationaal leger vooralsnog blijft bestaan, lijkt een dergelijk contra-argument niet relevant te zijn.

P. DE VLIES

WETSVOORSTEL

Enig artikel

In de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de Krijgsmacht, wordt een als volgt luidend artikel 57bis ingevoegd :

« Art. 57bis. — Om tot een graad van opperofficier te worden benoemd, moet iedere beroepsofficier de grondige kennis bezitten van de taal waarvoor hij het examen over de grondige kennis bepaald bij artikel 2 van de wet van 30 juli 1938 betreffende het gebruik der talen bij het leger niet heeft afgelegd. »

9 oktober 1979.

P. DE VLIES
E. VANSTEENKISTE
F. TANGHE
F. VREVEN
Ch. POSWICK
L. TOBBACK
Marcel REMACLE